

Arbetsintegrerande Sociala Företag i Huddinge, Botkyrka och Salem - Lägesrapport

Författare: Jelena Despotovic, Verksamhetsutvecklare Socialt Företagande på Botkyrka kommun

December 2017

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
Bakgrund och syfte.....	3
Definitioner och begrepp.....	3
2. Arbetsintegrerande sociala företag	4
ASF definition	4
Intressant fakta om ASF	5
Varför satsa på ASF	5
ASF i Botkyrka, Huddinge och Salem	5
Befintliga ASF i Botkyrka, Huddinge och Salem	5
ASF under uppstart och utveckling.....	6
3. Myndigheternas stöd till ASF	7
Hur jobbar Arbetsförmedlingen med ASF	7
Hur jobbar kommunerna med ASF	8
Kommunerna och ASF – ett gott exempel	10
Hur jobbar Tillväxtverket med ASF	10
Hur jobbar andra Samordningsförbund i länet med ASF.....	11
4. Aktuella satsningar mot ASF	12
Samarbete med Kugghjulet och MIA-projektet.....	12
Upphandling av arbetsträningsplatser inom ramen för LOU.....	13
Vad tycker lokala ASF	13
5. ASF-uppdragets slutsatser och alternativ 2018	14
Utmaningar för utvecklingen av ASF.....	14
Olika alternativ.....	15
6. Referenser	19

1. Inledning

Bakgrund och syfte

I augusti 2017 började jag jobba som verksamhetsutvecklare för Arbetsintegrerande Sociala Företag (ASF) på uppdrag av Samordningsförbundet Huddinge, Botkyrka, Salem (HBS). Målet med uppdraget är dels att utveckla samverkan mellan arbetsintegrerande sociala företag (ASF) och offentliga myndigheter som ingår i Samordningsförbundet och dels att uppmuntra uppstart av fler sådana företag i Huddinge, Botkyrka och Salem. På längre sikt är tanken att utvecklingsarbetet ska bidra till en breddad arbetsmarknad som ökar möjligheterna till arbetsträningsplatser och anställningstillfällen för Samordningsförbundets målgrupp, dvs. personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Denna rapport syftar till att ge en lägesbild. Under hösten har jag därför träffat alla befintliga ASF i kommunerna för att få en helhetsbild och göra kartläggning av aktuellt läge. Jag har också träffat representanter från berörda myndigheter för att få deras perspektiv på ASF. Målet med denna rapport är att ge en överblick av aktuellt läge kring arbetsintegrerande sociala företag och deras samspel med den offentliga sektorn, samt fundera på möjliga strategiska inriktningar för ASF-relaterat arbete framöver.

Definitioner och begrepp

ASF – Arbetsintegrerande Sociala Företag.

Arbetsträning – En rehabiliteringsåtgärd som innebär att en person systematiskt tränar sin fysiska, psykiska eller sociala funktions- och arbetsförmåga.

Arbetsträning innebär att personen deltar i arbetet på en arbetsplats under handledning.

Samordningsförbundet HBS – Samordningsförbundet Huddinge Botkyrka Salem. Förbundet består av sex parter: Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, landstinget och kommunerna Huddinge, Botkyrka och Salem.

ABF – Arbetarnas Bildningsförbund.

Coompanion – Företagsrådgivande organisation som bland annat ger kostnadsfri information och rådgivning till de som ska starta sociala eller kooperativa företag

SofiSam – Webbplatsen som ska vara ett stöd för de som vill starta eller driver arbetsintegrerande sociala företag samt för myndigheter som köper tjänster eller finansierar och bidrar till sociala företag. SofiSam är ett samarbete mellan Tillväxtverket, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

LOU – Lag om offentlig upphandling.

LOV – Lag om valfrihet.

MIA-projektet – Mobilisering Inför Arbete, ett projekt som finansieras av Europeiska socialfonden och samordningsförbunden i Stockholms län.

Kugghjulet – Ett projekt som startats för att stötta arbetsintegrerande sociala företag i Stockholms län.

2. Arbetsintegrerande sociala företag

ASF definition

Med arbetsintegrerande sociala företag avses de företag som driver näringsverksamhet (producerar och säljer varor och/eller tjänster) och uppfyller nedanstående kriterier:

- Har det övergripande ändamålet att integrera människor som har stora svårigheter att få och/eller behålla ett arbete, i arbetsliv och samhälle.
- Skapar delaktighet för medarbetarna genom ägande, avtal eller på annat väl dokumenterat sätt.
- I huvudsak återinvesterar sina vinster i den egna eller liknande verksamheter.
- Är organisatoriskt fristående från offentlig verksamhet.¹

Arbetsintegrerande sociala företag bygger på två affärsidéer: den ekonomiska och den sociala. Den ekonomiska innebär att de erbjuder varor och/eller tjänster som marknaden efterfrågar. De vanligaste branscherna för arbetsintegrerande sociala företag är café/catering, städ, service och arbetsrehabilitering.²

Den sociala handlar om att underlätta ingång till arbetsmarknaden genom meningsfull sysselsättning och rehabilitering/arbetsträning för personer som av olika anledningar har svårigheter att få och/eller behålla ett jobb. I samband med den sociala aspekten är ASF beroende av den offentliga sektorn genom att de säljer arbetsintegrerande tjänster på en marknad där den offentliga sektorn är den enda uppdragsgivaren.

Arbetsintegrerande sociala företag kan ha olika inriktningar på sin verksamhet och därmed skilja sig åt, exempelvis:

- Fokus på social gemenskap och meningsfull sysselsättning för personer som är biståndsbedömda och har rätt till daglig verksamhet.
- Fokus på rehabilitering och rustar personer med att stärka motivation och självförtroende i ett socialt sammanhang under en längre tid.
- Verkar framförallt arbetsintegrerande och erbjuder praktik och arbetsträning som en språngbräda vidare till anställning.

ASF har ingen särskild företagsform utan kan anta olika former, till exempel:

- Aktiebolag och aktiebolag med begränsad vinstutdelning
- Enskild firma
- Ekonomisk förening
- Ideell förening
- Stiftelse

¹ <https://tillvaxtverket.se/aktuella-amnen/mangfald/stod-till-asf.html>

² Sofisam.se. 2014-11-26

Intressant fakta om ASF

- Det fanns 358 arbetsintegrerande sociala företag i Sverige 2016, vilket är mer än en fördubbling sedan 2008.
- I de 358 företagen finns 9 200 aktiva varav cirka 3 500 är anställda. Aktiva är personer i arbetsträning, sysselsättning, praktik och anställning. Anställda är huvudsakligen personer som kommit till företagen på en placering som sedan lett vidare till en anställning i företaget. De flesta har ett lönestöd för att kompensera nedsatt arbetsförmåga, exempelvis i form av lönebidrag eller trygghetsanställning.
- Det finns sociala företag i alla län men flest i Västra Götaland, följt av Stockholm och Skåne.³

Varför satsa på ASF?

Arbetsintegrerande sociala företag svarar på ett av samhällets mest framträdande problem; utanförskap och andra problem som det medför. För den som av olika orsaker hamnat utanför arbetsmarknaden under en längre tid är det oerhört värdefullt att hitta ett socialt sammanhang där man kan känna sig som "en i gänget". Den gängse upplevelsen är att personer som arbetar i ASF slipper att utsättas för särbehandling och social exkludering, vilket kan förekomma på vissa andra arbetsträningsplatser där prestationskraven är större och tonen hårdare. *"Här ställer man istället upp för varandra i en medmänsklig atmosfär"*, som en deltagare uttrycker det i en intervju. På ett ASF har både arbetskamrater och handledare nämligen egna erfarenheter av vad ett utanförskap innebär.⁴

Dessutom ger arbetsintegrerande sociala företag fördelar för näringslivet och för samhället i stort, då de säljer varor och tjänster på den öppna marknaden.

Således tillför ASF en dubbel nytta; de kompletterar den existerande öppna arbetsmarknaden och bidrar till ökad sysselsättning och minskat utanförskap samtidigt som de skapar nya affärsverksamheter där socialt entreprenörskap och samhällsnytta står i fokus.

ASF i Botkyrka, Huddinge och Salem

I Botkyrka, Huddinge och Salem uppfyller bara ett fåtal företag Tillväxtverkets definition av ASF. I området finns inga arbetskooperativ, där man är delaktig i planering av verksamhet och utförande av alla aktiviteter som ingår i drivandet av den. De flesta ASF i området är bildade av ideella föreningar, till exempel Stockholms Stadsmission, Verdandi och Hela Människan. Det är intressant att notera att i Huddinge, som är den största av våra tre kommuner, det finns bara ett ASF hösten 2017.⁵

Befintliga ASF i Botkyrka, Huddinge, Salem

- **Stockholms Stadsmission** (med verksamhet i Hallunda) är en idéburen kristen organisation som bedriver olika former av social verksamhet inom utbildning, socialt företagande och social omsorg. I Hallunda öppnades en secondhandbutik under våren

³ <https://tillvaxtverket.se/aktuella-amnen/mangfald/stod-till-asf.html>

⁴ Föreningen NNS Rapportserie 2016:1 – Exempel på insatser med fantastiska resultat, s 120

⁵ sofisam.se

2016. De samarbetar med Arbetsförmedlingen och tar emot personer på arbetsträning, framförallt nyanlända personer.

Stockholms Stadsmission bedriver flera sociala företag vars främsta syfte är arbetsintegration. Verksamheten finansieras i huvudsak av försäljning av produkter och tjänster. Flera av de sociala företagen är beroende av gåvor i form av kläder, saker och livsmedel från privatpersoner och företag.

Stockholms Stadsmission har en struktur för personlig och professionell utveckling av deltagarna och deras arbetsträning leder ofta till anställning.

- **Verdandi Botkyrka** (med verksamhet i Fittja) är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell förening med främsta syfte att hjälpa långtidsarbetslösa tillbaka till anställning från utanförskap. Deras huvudsakliga samarbetspartner är Arbetsförmedlingen som placerar arbetslösa hos dem för sysselsättning och arbetsträning. Verdandi driver även ett ASF i Sundbyberg. Den huvudsakliga verksamheten består av secondhandbutiken, mattillverkning, systuga och café. Intäkterna i Verdandi består till ca 50 % av handledarstöd från Arbetsförmedlingen och ca 50 % från försäljningsintäkter.
- **Hela Människan** (med verksamhet i Tumba och Stuvsta) är en kristen, ideell organisation som bedriver socialt arbete för utsatta grupper. I Tumba driver de en café verksamhet och en secondhandbutik. De har ett bra samarbete med Botkyrka kommun och Arbetsförmedlingen och erbjuder arbetsträningsplatser och liknande former av anställningsstöd för människor som står utanför arbetsmarknaden. Hela Människans arbete finansieras dels genom regionala och kommunala medel dels genom anslag och gåvor från huvudmännen.
- **Kvinnoresurscenter** (med verksamhet i Norsborg) är en förening som har funnits i nästan 20 år. Deras ändamål är integrering av utlandsfödda kvinnor i samhället genom sysselsättning, fritidsaktiviteter och arbete. Kvinnoresurscenter har tidigare i projektform haft catering som ASF.

Den största utmaningen för föreningen är brist på kontinuerliga intäkter från myndigheterna för att kunna driva verksamheten. Just nu använder de sparade resurser från tidigare projekt för att behålla sin lokal.

Deras ambition är att öppna en arbetsintegrerande cateringverksamhet. Men de skulle behöva tillgång till ett riktigt kök, samt finansiellt stöd för att starta igång.

- **Pingstkyrkan/PMU secondhand** (med verksamhet i Norsborg och Huddinge) är de svenska pingstförsamlingarnas biståndsorganisation som också driver secondhandbutiker där de tar emot deltagare på arbetsträning under handledning. Här får deltagarna jobba med allt inom butiksarbete; kassaträning med handledare, prismärkning i grupp tillsammans med kunnig personal. De lägger stor fokus på individen och hjälper även deltagare att hitta ett lämpligt arbete efter att stödinsatsen tar slut.

ASF under uppstart och utveckling

- **Yalla Vårby** (Vårby Gård). Yallatrappan är ett kvinnokooperativ från Malmö med ändamål att skapa arbetstillfällen och ekonomisk självständighet för utlandsfödda kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Nu har projektet spridit sig från Malmö till Stockholm. Under våren 2017 beviljade Tillväxtverket projektmedel för uppstarten av två

caféer i Rinkeby i Stockholm och Vårby Gård i Huddinge enligt Yallatrappans modell. Projektägare är Coompanion Stockholm i samarbete med ABF.

I mars 2017 började sju utlandsfödda kvinnor arbetsträna i köket varje dag samtidigt som de läste kurser i svenska språket och affärskunskap. Planen är att kvinnorna ska kunna starta en cateringverksamhet i Vårby Gård efter projektavslut sista februari 2018.

De utmaningarna som projektet i Vårby Gård har är brist på finansiellt stöd för att starta i gång samt otydlighet i intresset från kommunen och Arbetsförmedlingen att köpa/upphandla arbetsträningsplatser i framtiden.

- **Kvinnor utan gränser** (verksamma i Flemingsberg) är en ideell förening som startades för några år sedan med ambition att integrera utlandsfödda kvinnor i samhället genom sysselsättning, sociala aktiviteter och arbete. Just nu försöker de starta en cateringverksamhet som ska fungera som ett arbetsintegrerade socialt företag. De letar efter ändamålsenliga lokaler och efterfrågar finansiellt stöd från myndigheterna då de saknade finansiellt stöd under 2017.
- **Folkes bistro och konferens** (Huddinge). Ägaren för Folkes i Huddinge har uttryckt intresse för att starta en ideell verksamhet inom det befintliga restaurang- och konferensföretaget. Det skulle ske antingen genom att ta emot folk på arbetsträning på Folkes eller hitta nya kök i närheten för att starta en kökskurs för nyanlända. Hans idé var också att koppla detta med svenskundervisning.
- **Hälsopedagog by Julia Ahlén** (Huddinge). Julia Ahlén är en hälsopedagog som har ambition att starta hästunderstödd rehabilitering i form av ett ASF. Verksamheten kopplas till en befintlig ridning skola i Huddinge som utöver privat ridskola även bedriver funkisridning.
- **Stockholm Södra Folkhögskola** ska flytta till Slagsta, och har uttryckt önskemål om att skolans café drivs som ett ASF, men de behöver hjälp att hitta en utförare. Exempelvis, skulle Yalla Vårby, Hela människan eller Verdandi kunna driva caféet.

3. Myndigheternas stöd till ASF

Hur jobbar Arbetsförmedlingen med ASF?

Arbetsförmedlingens uppdrag handlar i grunden om att bidra till en väl fungerande arbetsmarknad både för arbetssökande och för arbetsgivare. Arbetsförmedlingens ändamål är att de som är inskrivna hos dem får ett jobb genom arbetsträning eller andra insatser.

Sedan 2008 deltar Arbetsförmedlingen i en nationell grupp för myndighetssamverkan kring att starta och driva arbetsintegrerade sociala företag som är en del av det civila samhället. I samverkansgruppen samarbetar Arbetsförmedlingen med Tillväxtverket, Sveriges kommuner och landsting, Försäkringskassan, Socialstyrelsen och Europeiska socialfonden. Därutöver medverkar Coompanion Sverige och SKOOPI. Syftet med gruppen är att följa och stötta utvecklingen bland annat genom att identifiera och försöka lösa problem som uppstår i förhållande till myndigheterna och deras regelverk. På webbplatsen sofisam.se samlar och sprider gruppen, tillsammans med företag, information och kunskap om arbetsintegrerade sociala företag.

Den 9 september 2014 beslutade generaldirektören för Arbetsförmedlingen att anta Arbetsförmedlingens plan för arbetsintegrerande sociala företag vilken innebär att: "Fler personer i de s.k. utsatta grupperna bör kunna omfattas av vad arbetsintegrerande sociala företag kan erbjuda i samarbete med Arbetsförmedlingen. Det gäller både i rollen som arbetsgivare och som anordnare av arbetsmarknadspolitiska program."

Arbetsförmedlingen har flera olika stöd kopplade till den arbetssökande och till arbetsgivare som tar emot personer som står långt från arbetsmarknaden, som mycket väl passar in i ASF.

- Arbetsträning (runt 7500 personer i Stockholms län får insatsen)
- Arbetsträning med handledning (främst för nyanlända)
- Förstärkt arbetsträning (när Arbetsförmedlingen bedömer att de behöver mer detaljerade rapporter om personen)
- Stöd och matchning
- Praktik
- Utbildning
- Extra tjänster hos ideella föreningar (otydligt hur och om de kan tillämpas på alla typer av ASF)
- Aktivitetsersättning
- Lönebidrag (för personer med funktionsnedsättning)
- Trygghetsanställning (långvarigt stöd på grund av till exempel en hjärnskada)

Arbetsförmedlingen ser positivt på ASF och ser stora möjligheter att via samordningsförbunden satsa på ASF. De arrangerar också minimässor där olika aktörer som ska starta ett ASF samlas för inspiration och kunskap. Arbetsförmedlingen kommer även inom kort att anordna en arbetsmarknadsutbildning för arbetssökande som vill starta ett ASF.

Den lokala Arbetsförmedlingen ser ASFs beroende av myndigheternas stöd för att kunna driva verksamhet som en av de största utmaningarna för att starta och driva ASF. Det gäller att ha en hållbar affärsidé så att pengarna som kommer från Arbetsförmedlingen ses som ett extra stöd och inte en nödvändighet för företagets överlevnad. En annan utmaning för ASF är att ha rätt personer som kan starta och driva ASF.

Robert Pettersson (kvalificerad handläggare på Arbetsförmedlingen) ser en stor potential bland nyanlända som skulle kunna ha bra förmåner att starta och leda sådana verksamheter. I dagsläget finns det en person på den regionala Arbetsförmedlingen med uppdrag att främja socialt företagande och utöka samarbete med ASF.

Hur jobbar kommunerna med ASF?

Många av landets kommuner stödjer arbetsintegrerande sociala företag på olika sätt, bland annat genom upphandling med sociala hänsyn, samarbetsavtal, idéburet offentligt partnerskap (IOP), upplåtande av lokaler etc.

Huddinge kommun har ingen specifik överenskommelse eller policy för att arbeta med arbetsintegrerande sociala företag. Frågan hör hemma hos flera av de kommunala förvaltningarna, vilket gör att frågan är komplex att hantera.

Kommunen har tidigare samarbetat och gett ekonomiskt stöd till ett antal lokala sociala företag som av olika anledningar har lagts ner. Tidigare misslyckanden kan vara en förklaring till varför frågan om samarbete med ASF inte prioriteras i kommunens arbete. Detta trots att det i kommunens styrdokument "Mål och Budget 2017" framgår att "Kommunen ska också verka för att underlätta för sociala företag att ta emot personer med funktionsnedsättning."⁶

Salems kommun har ingen specifik överenskommelse eller policy gällande ASF.

Botkyrka kommun har ingen policy kring ASF, men kommunen har ingått en överenskommelse med flera idéburna organisationer. Flera politiker har också visat sig vara positiva till att samverka inom området. Enligt dokument "Förslag på Strategi för Näringsliv, Arbetsmarknad och Idéburen sektor" i kommunens arbetsmarknadsarbete prioriteras Botkyrkabor som av olika skäl har svårt att komma in på arbetsmarknaden. De insatser som Botkyrka kommun gör för att främja arbete ska rusta de Botkyrkabor som står utanför arbetsmarknaden.

I styrdokumentet läggs särskild fokus på samverkan med idéburen sektor, som avser organiserade verksamheter som primärt har samhällliga ändamål, bygger på demokratiska värderingar och är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn. Kommunens samverkan med den idéburna sektorn ska prioritera verksamheter som riktar sig till barn och unga, Botkyrkabor i behov av stöd och nyanlända i kommunen och Sverige.

I Botkyrka kommun finns både socialförvaltningen och arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen som arbetar med deltagare i behov av den verksamhet som ett ASF kan erbjuda. Socialförvaltningen ger verksamhetsbidrag till exempelvis Verdandi och Hela Människan medan arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen mer samarbetar om enskilda individer.

I mötet med sektionschef Christina Sehlén-Lopez och verksamhetschef Greta Lund Jonsson på Socialförvaltningen Botkyrka kommun visade det sig att deras målgrupp har ett behov av ASF, men förvaltningen har inte några aktiva åtgärder för att bidra till ökat samarbete med ASF i dagsläget.

Socialförvaltningens representanter tycker att det är jätteviktigt att vara tydlig med vilken form och typ av företag som behövs och kan vara bärkraftiga över tid. Frågan är om vi egentligen behöver ett café eller secondhand-butik till? För sådana betyder ofta sysselsättning och mindre arbetsträning. Därför finns det en risk att deltagarna kommer att fastna där istället för att komma närmare till ett riktigt jobb.

Greta Lund Jonsson, verksamhetschef på socialförvaltningen Botkyrka kommun menar att många sociala företag läggs ner då efterfrågan på arbetstränings- och rehabiliteringsplatser minskar. Det har funnits flera projekt som Yalla Vårby, där man satsar på en idé som inte överlever efter projektiden är slut. Det gäller därför att göra en omfattande behovsanalys och en tydlig affärsplan för att undvika sådana problem framöver.

Greta menar att företagen behöver fundera på vilka tjänster och produkter som skulle sälja bra i våra kommuner. Kan det vara byte av vinterdäck? Hunddagis? Eller till exempel skönhetsalonger?

Sektionschef på social förvaltningen, Christina Sehlén-Lopez, nämnde Arbetscentrum i Huddinge som en intressant modell som skulle kunna startas som ett ASF. Arbetscentrum är en kommunal verksamhet som erbjuder arbetsträning för personer med försörjningsstöd. De har arbetslag inom textil- och tapetserarverkstaden, snickeriet, bygg och anläggning, måleri med

⁶ Mål & Budget 2017, s 28 https://www.huddinge.se/globalassets/_gemensamma/styrdokument-overgripande/mal-och-budget/mal-och-budget-2018.pdf

mera. Målet är att öka möjligheterna att komma ut i arbete. Denna modell är omfattande, med varierande uppgifter och riktiga produkter som säljs på marknaden. Christina menar att om kommunen ska uppmuntra uppstart av ASF så borde vi verka för att de företagen matchar våra deltagares behov samt sikta mot ett varierande utbud av ASF-verksamheter.

Med tanke på att kommunernas huvudansvar är att se till att medborgarna får den hjälp och det stöd de behöver, så borde det vara i kommunernas intresse att stödja ASF. Genom ASF möjliggörs det för medborgarna som står långt ifrån arbetsmarknaden att få en anställning vilket leder till minskade offentliga utgifter och ökade skatteintäkter. 40 procent av dem som har försörjningsstöd har det på grund av brist på arbete. Genom att satsa på ASF omvandlar kommuner passiva ersättningar som försörjningsstöd till aktivt stöd till sociala företag, där bidragstagarna kan få arbete.⁷

Kommunerna och ASF – ett gott exempel

”Glada Hudik-modellen” är en modell för offentligt stöd till ASF som har utarbetats i Gävleborgs län. Tanken är att upprätta och mobilisera ett länsövergripande ASF-råd. Region Gävleborgs projekt kopplar ihop nätverk och samverkansgrupper lokalt och regionalt där företagen, offentlig sektor och näringsliv möts.

De sociala företagen i Hudiksvalls Kommun samarbetar med Coompanion Gävleborg, Arbetsförmedlingen och förvaltningar i Hudiksvalls kommun på flera sätt. En del i samarbetet är att hitta arbetsuppgifter och anpassa platser i de sociala företagen till de som är i behov av sysselsättning. Personer som behöver plats förmedlas av Arbetsförmedlingen eller kommunen, som då också blir kunder till de sociala företagen.

En annan viktig del är att Coompanion fungerar som kontinuerlig rådgivare till de sociala företagen. Det gör att steget att starta ett socialt företag inte behöver bli lika stort som när man startar ett vanligt företag. En del av skydds nätet finns kvar i form av råd och stöd på vägen för den som driver ett socialt företag.

Att arbeta enligt Glada Hudik-modellen har stärkt de sociala företagen. Antalet anställda har växt kraftigt de senaste åren och fler har kommit ut i arbete. Utbudet av varor och tjänster utvecklas ständigt och allt fler företag och privatpersoner har upptäckt hur bra det är att vara kund hos ett socialt företag.⁸

Hur jobbar Tillväxtverket med ASF?

Tillväxtverket tillsammans med Arbetsförmedlingen uppmuntrar starten av nya ASF.

År 2016-2018 lägger Tillväxtverket 60 miljoner kronor på insatser för att utveckla ASF-branschen och deras samarbetspartners och för att skapa arbete för fler. De som driver eller samverkar med ASF ska få bättre hjälp och stöd. Målet är att öka sysselsättningen genom att skapa fler möjligheter till arbete för personer som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa, men även att företagande ska bli aktuellt för en bredare grupp av människor. Satsningarna görs i samarbete med Arbetsförmedlingen och regionerna.

Exempel på insatser som pågår eller är under planering:

⁷ Att stödja utan att styra, s 54

⁸ <https://gavleborg.coompanion.se/gladahudikmodellen/>

- mer samverkan och bättre stödstrukturer regionalt och lokalt för sociala företag,
- etableringsanalyser inför Arbetsförmedlingens arbetsmarknads-utbildningar som ger kunskaper för att starta sociala företag,
- stöd till att starta nya verksamheter/företag i nära samverkan med etablerade ASF med målet att skapa integration genom arbete för och med nyanlända,
- studier för ökad kunskap om ASF:s resultat och effekter.

Våren 2017 beviljade Tillväxtverket medel för sex projekt för att utveckla sociala företag där nyanlända kan få jobb. Ett av dem är Yalla Vårby, där sju nyanlända kvinnor deltar genom Arbetsförmedlingens etableringsinsats.

Hur jobbar andra Samordningsförbund i länet med ASF?

Samordningsförbund är gränsöverskridande samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, landstinget och respektive kommuner och de finansierar och stödjer samordnade insatser som rustar och förbereder individers inträde på arbetsmarknaden. Samordningsförbundet Östra Södertörn lyfts ofta fram som ett exempel på framgångsrika satsningar på samverkan med ASF. Förbundets satsning har gett 60 nya jobb och 280 arbetsträningsplatser i Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Den strategiska och långsiktiga satsningen som förbundets tre kommuner gjort under en femårsperiod har lett fram till att de idag ser de sociala företagen som viktiga samarbetspartner till förbundet och dess medlemmar. Idag finns det nio ASF i de tre kommunerna med sammanlagt 85 anställda. Det är särskilt värt att notera att närmare 60 personer som börjat i arbetsträning efterhand kunnat beredas anställning i verksamheterna. Sedan förbundet inledde satsningen år 2011 har 6 nya arbetsintegrerande sociala företag startats. Antalet arbetsträningsplatser och omsättningen i företagen har mer än tredubblats.

Satsningen startade tillsammans med Haninge kommun som tillsammans med förbundet finansierade en verksamhetsutvecklare med uppdrag att främja start av ASF i Haninge, Nynäshamn och Tyresö under en tvåårsperiod. Syftet var att kunna erbjuda fler möjligheter till rehabilitering och återinträde på arbetsmarknaden. En viktig grund för arbetet var att Haninge kommun år 2009 antog en policy för främjande av sociala företag. Nästa steg blev att förbundet sökte och beviljades medel från Europeiska socialfonden (ESF) för "Resursmodellen Södertörn", som drevs under åren 2012-2014. Målgruppen var personer som på grund av ohälsa, funktionsnedsättning, arbetslöshet eller sociala skäl stod långt från arbetsmarknaden och bedömdes sakna relevant stöd för återetablering på arbetsmarknaden.

Vid starten av Resursmodellen Södertörn fanns det tre sociala företag, ett i vardera av de ingående kommunerna. Inom ramen för ESF-projektet tecknades samverkansavtal med arbetsintegrerande sociala företag som innebar att handledare på de sociala företagen finansierades mot att förbundets insats fick placera deltagare där för arbetsträning och arbetslivsinriktad rehabilitering. Handledarna utsågs eller rekryterades samt anställdes av de sociala företagen själva, men finansierades med hjälp av projektmedel. Projektet innebar att företagen har fått ökad kontakt med Arbetsförmedlingen och därmed har placeringar genom myndighetens ordinarie insatser ökat successivt under åren som gått. När Tyresö kommun införde Lag om valfrihet, LOV, för daglig sysselsättning bidrog detta också till att ett ASF kunde ta över en kommunal verksamhet.

Samordningsförbundet Östra Södertörn har också bidragit till att ASF fått möjlighet att utveckla sin verksamhet genom finansiering från annat håll, exempelvis via Allmänna arvsfonden som i

ett senare skede bidragit med viktigt finansiellt stöd för att utveckla metoden Supported Employment hos lokala ASF.

Att ha en utsedd verksamhetsutvecklare med fokus på ASF bidrar till att det alltid finns en lokal kontaktperson att vända sig till, både för enskilda entreprenörer och för tjänstemän i de offentliga myndigheterna. Verksamhetsutvecklaren har också fungerat som en länk mellan de arbetsintegrerande sociala företagen och myndigheterna.

Ett av deras framgångskoncept har varit att kontakta befintliga, rutinerade sociala företag utanför kommungränserna, som vet vad verksamheten kräver och som har fungerande affärsidéer. Några exempel på detta är Blå Vägen, Stockholms Stadsmission och Café Matlådan som kunnat starta filialer i Haninge kommun med relativt snabb uppstartstid. Utveckling och stöd av de befintliga företagen i kommunen gav också möjlighet för företaget Bönorna i Handen att expandera sin verksamhet och starta ytterligare två caféer i Tyresö och Haninge. Textilmakarna i Västerhaninge har också vågat satsa på att växa, tack vare stödet från förbundets verksamhetsutvecklare. De driver idag tre verksamheter med second hand, hunddagis och hantverk/redesign.⁹

Samordningsförbundet i Södertälje finansierar inom ramen för den egna verksamheten en processtödjare på 10-20% som arbetar med att öppna dörrar för personer som vill starta ASF-företag, skapa förutsättningar för befintliga sociala företag samt sprida information till myndigheter och politiker om ASF-företag. Södertälje kommun erbjuder sporadiska utbildningsmöjligheter via Samordningsförbundet, riktat till entreprenörer som vill starta ASF-företag. Man har i övrigt ingen fast, inriktad rådgivning, utöver ett samarbete med Coompanion för enskilda insatser.

4. Aktuella satsningar mot ASF

Samarbete med Kugghjulet och MIA-projektet

Det finns flera aktuella projekt som rör arbetsintegrerande sociala företag i Stockholm, till exempel ESF-finansierade projekt MIA och Kugghjulet.

Kugghjulet

Från idé till start möter arbetsintegrerande sociala företag många utmaningar. För att nå ut med sin tjänst eller produkt behövs kompetens kring ekonomi, marknadsföring, service, tillverkning, upphandling, skatter, ledning, styrelsearbete med mera.

Målet med Kugghjulet är att rusta de befintliga ASF med nyckelkunskaper för bedrivande av sin verksamhet samt bidra till byggande av hållbara stödstrukturer för ASF. 37 ASF i Stockholms län ingår i Kugghjulet och de ska medverka i deras utbildningar och workshops under de kommande två och ett halvt åren. Genom medfinansiering från flera ASF-verksamhetsutvecklare (10 % av arbetstiden) syftar Kugghjulet att påverka den offentliga sektorn och stimulera skapande av stödstrukturer för ASF. Projektägaren är Famna (Riksorganisationen för idéburen vård och omsorg).

⁹ Föreningen NNS Rapportserie 2016:1 – Exempel på insatser med fantastiska resultat, s 116-122

MIA

Målet med MIA (Mobilisering inför arbete) är att fler personer som i dagsläget står långt ifrån arbetsmarknaden ska få möjlighet att komma vidare till arbete/studier eller delta i ordinarie arbetsinriktade rehabiliteringsprogram och insatser. I MIA-projektet ingår att bland annat utveckla samarbeten med ASF och tillsammans med Kugghjulet arbetar de för att en stödfunktion för ASF inrättas i Stockholms län.

MIA är ett läns-gemensamt projekt som finansieras av Europeiska socialfonden (ESF) sedan våren 2017. Förutom Samordningsförbundet HBS deltar Samordningsförbundet Östra Södertörn, Samordningsförbundet i Södertälje, Samordningsförbundet VärNa och Samordningsförbundet Södra Roslagen och Samordningsförbundet Stockholm Stad. Projektet koordineras av Samordningsförbundet Östra Södertörn.

Upphandling av arbetsträningsplatser inom ramen för LOU

Botkyrka kommun, i samarbete med Samordningsförbundet HBS upphandlar, i form av ett pilotförsök, arbetsträningsplatser inom ramen för MIA delprojekt i Huddinge Botkyrka och Salem.

Upphandlingen sker i form av reserverade kontrakt. Det betyder att upphandlingen är reserverad för leverantörer vars främsta syfte är social och yrkesmässig integration av personer med funktionsnedsättning eller av personer som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. För att kvalificera sig att delta i upphandlingen, ska anbudsgivaren uppfylla följande kriterier:

- Minst 30 procent av dem som sysselsätts hos anbudsgivaren är personer med funktionsvariationer eller personer som har svårt att komma in på arbetsmarknaden.
- Ha ett övergripande ändamål att integrera människor som har stora svårigheter att få och/eller behålla ett arbete, i arbetsliv och samhälle.
- I huvudsak återinvestera sina vinster i den egna eller liknade verksamheter.

Upphandlingen har varit öppen för alla företag som uppfyller kriterierna och ligger inom 9 km radie från någon av centrumkärnorna, Huddinge, Botkyrka eller Salem. Sista dag för att lämna anbud var den 11 december 2017. Nästa steg är att underteckna avtal med godkända leverantörer och därefter kan deltagare i MIA-projektet erbjudas arbetsträning på företagen.

Placeringar på ASF sker från och med 2018-02-01 och till och med 2020-05-31. Upphandlingen omfattar ungefär 50 arbetsträningsplatser beräknat på en genomsnittlig tid om sex månaders arbetsträning per deltagare. Placeringar sker utifrån deltagarnas önskemål och behov och Samordningsförbundet garanterar inga volymer till respektive företag.

Den här är en upphandling i mindre skala och det är första gången för Samordningsförbundet att delta i en upphandling av arbetsträningsplatser samtidigt som det är första gången Botkyrka kommun tillämpar reserverade kontrakt. Det är därför att betrakta som en pilotupphandling där utgångspunkten är att testa tillvägagångssättet och utvärdera hur det fungerar. Om resultatet blir bra skulle Samordningsförbundet kunna använda liknande tillvägagångssätt framöver.

Vad tycker lokala ASF?

”Många ASF finansierar sin verksamhet genom att vara anordnare i sysselsättningsfasen i jobb- och utvecklingsgarantin. När regeringen aviserat att sysselsättningsfasen ska avvecklas väcktes oro och frågetecken hos de arbetsintegrerande sociala företagen. Framtiden för verksamheten

är oviss, och många av dem som står allra längst från arbetsmarknaden riskerar att föras ännu längre bort från jobb och en meningsfull tillvaro”.¹⁰

I intervjuer med befintliga ASF i våra kommuner visade det sig att de flesta är missnöjda med hur samverkan med den offentliga sektorn fungerar. De önskar bättre finansiellt stöd och flera deltagare samt bättre kommunikation med myndigheterna. Det är tydligt att de flesta ASF ser behov av att samverka med myndigheterna i flera frågor och över lång tid. Det verkar saknas en arena som en grund för ökad samverkan mellan ASF och berörda myndigheter.

Missnöjet med det offentliga stödet sträcker sig också utanför våra kommuner. Blåeld, till exempel, reagerade negativt på de nya insatserna mot ASF. ”Dubbla budskap från regeringen om arbetsträning; långsiktiga satsningar på generella stödstrukturer när det är riktat stöd som behövs här och nu; otillräckliga medel anslagna för sysselsättningsfrämjande åtgärder; glapp mellan vad statsråd säger sig önska och vad Arbetsförmedlingen gör – där har ni några viktiga orsaker till att antalet sociala företag börjat minska det senaste året.”¹¹

5. ASF-uppdragets slutsatser och alternativ 2018

Denna rapport är en sammanställning grundad på arbetet i ASF-projektet i Huddinge, Botkyrka och Salem under hösten 2017. I den första fasen av projektet riktades fokus på en research kring ASF-klimatet i området, framför allt genom intervjuer med representanter från befintliga ASF och relevanta myndigheter. Tanken med rapporten är att dokumentera slutsatser av intervjuer, analysera hinder och möjligheter samt använda dessa som utgångspunkt för formulering av strategisk inriktning för ASF-arbete i Huddinge, Botkyrka och Salem. Nedan följande diskussion är alltså en egen analys av läget kring arbetsintegrerande sociala företag och det syftar till att ge olika förslag på hur frågan långsiktigt kan hanteras.

Utmaningar för utvecklingen av ASF

Från ASFs sida

- Brist på affärsmässigt hållbara idéer och otillräcklig diversifiering
- Instabil ekonomi samtidigt som de konkurrerar med näringslivet, vilket innebär ett hinder för fortsatt utveckling.
- Ensidigt fokus på arbetsintegrerande tjänster som tar fokus från det andra benet i sina företag: vinstdrivande försäljning av varor och/eller tjänster på den öppna marknaden.
- Intäktsberoendet från den offentliga sektorn. Stödstrukturer och arbetsmarknadspolitiska beslut kan ändras, vilket kan orsaka oerhörda svårigheter för ASF.
- Oklarhet om hur man går tillväga för att starta ett ASF (*till exempel projekt som Julia Ahléns hästrehabilitering, när det är någonting som det finns uttryckt behov för, men ändå inget stöd/handledning av berörda myndigheter*)

¹⁰ Regeringen, Sociala företag, Interpellation 2015/16:168

¹¹ <https://blaeld.org/2017/04/06/ger-regeringen-dubbla-budskap-till-de-sociala-foretagen/>

Från myndigheternas sida

- Brist på kunskap om hur man kan samarbeta med ASF
- Brist på myndighetsöverskridande samverkan och policys gentemot ASF
- Bristande kunskap och förändringsbenägenhet vid upphandling av varor och tjänster
- Brister i den interna samverkan och samordningen mellan t.ex. kommunala enheter

Olika alternativ

Det finns flera olika synvinklar på hur detta uppdrag kan genomföras och det går förstås att kombinera flera av dem. Man kan fokusera på kunskapsspridning och dialog med politikerna och myndigheterna å en sida. Detta i syfte att ta fram en modell för myndighetsöverskridande samverkan kring arbetsintegrerande sociala företag, för att förbättra samarbete mellan myndigheterna och lokala ASF, samt möjliggöra ett klimat som gynnar skapande av nya ASF.

Ett utvecklingsarbete som ligger nära till hands är att satsa på befintliga ASF i närområdet, i syfte att göra det möjligt för dem att utvecklas och säkerställa att de håller god kvalitet istället för att fokusera på startande av nya ASF. Men frågan är vilket stöd de befintliga ASF behöver? En annan fråga är om dessa verksamheter kan täcka det behov som finns av arbetsträningsplatser i området?

Ett annat alternativ är att lägga mer fokus på satsningar som baseras på "need and opportunity analysis", liksom Östra Södertörns ansats när de tillsatte sin verksamhetsutvecklare. Deras ASF-strategi verkade som dörröppnare och "opportunity seeker". Till exempel, när det fanns ett oanvänt kök i närheten och samtidigt behov av ett café, hjälpte hon två arbetslösa kvinnor att starta ett ASF.

Alla myndigheter som ingår i Samordningsförbundet erkänner att det finns ett behov av att satsa på ASF i kommunerna. Det bidrag som ges är främst kopplat till Arbetsförmedlingens olika lönestödformer för målgrupper som lämpar sig för ASF. Det som framkommit i arbetet med denna rapport är att stödet till ASF är starkt begränsat och att myndigheterna brister i samarbete kring frågan. Till exempel, finns det möjlighet för Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen att samarbeta med företag som redan är etablerade vid placering av deltagare i t.ex. arbetsträning. Men ingen av myndigheterna erbjuder stöd vid uppstart av nya ASF. Deras mandat tillåter inte varken stöd vid uppstart av företag eller handledning av blivande företag. Med sådana begränsningar är det svårt att hitta en omfattande ASF-strategi för myndigheterna. En annan faktor är att reglerna ändras ofta, så att den stödstrukturen som gällde förra året inte gäller längre.

En bra modell för stödjande av ASF skulle vara någonting som omfattar alla faser av företaget, från etableringsanalys och affärsidé (kunskapsspridning och information), stöd till potentiella ASF (inkubator, vägledning, nätverk av näringslivet och andra aktörer), stöd under etablering med att t.ex. svara på upphandlingar till långsiktigt och flexibelt stöd efter uppstart.

- **Inkubator.** Det visar sig att det finns ett glapp just i den fasen innan ett ASF ska startas. Det handlar om att hitta eldsjälar som har vilja och förmåga att starta och driva ett socialt företag. Sedan leder det till fråga hur en sådan person går tillväga för att starta ett eget ASF? Vilken myndighet vänder man sig till? Hur får man stöd för att starta? Hur får man tillgång till företagsrådgivning som är kopplad till just ASF?

Till exempel, Julia Ahlén som vill starta en verksamhet kring hälsa och rehabilitering inom ridskola lyckades inte hitta rätt stöd från myndigheterna. Hon har gjort flera försök att involvera kommunen och Arbetsförmedlingen men utan resultat. Den här typen av verksamhet är någonting som vår målgrupp efterfrågar och som inte finns i Huddinge. Det skulle därför vara en vettig idé att stödja startande av denna verksamhet. En IOP med Huddinge kommun skulle vara ett bra sätt att starta igång.

De största ASF i Huddinge, Botkyrka och Salem har antingen idéburna organisationer eller starka näringslivssektorer bakom sig. Det är väldigt riskabelt för en enskild individ att satsa på ett ASF, om det inte finns stöd i form av externt kapital för att starta igång. Det krävs stora resurser för att komma igång och det tar tid innan en verksamhet blir lönsam. Dessutom behövs det en driven person som kan stötta en verksamhet samtidigt som de kan jobba med en känslig och krävande målgrupp.

En inkubator för ASF kan vara en god idé för att erbjuda ordentligt stöd till de som ska starta och driva ett ASF.

- **Näringslivsnätverk.** Finns det några aktörer som skulle kunna stå bakom projekt som till exempel Yalla Vårby? Exempel på aktörer från Näringslivet som stöttat ASF är Yallatrappans samarbete med IKEA i Malmö och Yalla Rinkebys samarbete med ByggVesta. En idé skulle kunna vara att satsa på att bygga upp ett nätverk bestående av engagerade nyckelpersoner från näringslivet i våra kommuner som skulle verka som mentorer för blivande sociala entreprenörer och coacha dem under en startperiod samt försöka hitta möjliga samarbetsalternativ.
- **Kompetensutvecklande insatser.** Trots att alla myndigheter som ingår i Samordningsförbundet förstår vikten av ASF och trots att det i flera styrdokument tydligt framgår att de ska samarbeta med ASF, så är samarbetet i praktiken bristande på många sätt. Det behövs ökad kännedom om ASF på olika nivåer och enheter i kommunen och hos de statliga myndigheterna lokalt. Den lämpligaste formen för sådan kunskapsutveckling borde vara workshops, där medarbetare från Arbetsförmedlingen och kommunerna skulle kunna arbeta tillsammans och fördjupa sina kunskaper om hur de kan samarbeta med ASF i praktiken. Sådana aktiviteter skulle arrangeras för en blandad grupp av medarbetarna från Arbetsförmedlingen, kommuner och olika förvaltningar inom samma kommun (näringslivet, arbetsmarknadsenhet, socialförvaltningen, m.fl.), vilket också utgör en bra ingång för ökad samverkan kring målgruppen som behöver samordnat stöd för att komma i arbete.

Det skulle vara möjligt för oss att införa sådana insatser med hjälp av medel från ESF. Till exempel, finns det en aktuell utlysning som öppnades den 5 december och 15 mars är sista ansökningsdatum. Myndigheter kan söka stöd för att genomföra insatser inom kompetensutveckling och utbildning, för bland annat anställda i organisationer. Några områden som vi skulle kunna fokusera på är till exempel, generell kunskap om ASF, policyantagande, kompetens inom upphandling, mm.

- **Social franchising.** Det innebär att nyttja redan beprövade affärsidéer. Ett viktigt kriterium för social franchising är att de olika företagen i kedjan har ett demokratiskt inflytande över det gemensamma konceptets utveckling. Ett exempel på en sådan satsning är Yalla Vårby.

Yallatrappan är ett färdigt koncept som har varit framgångsrikt.¹² Det visar sig att det finns behov av ett socialt företag som satsar på kvinnorna med utländsk bakgrund i Vårby Gård. Dessutom, är det ett projekt som är upparbetat och har fått stöd från Coompanion och ABF samt finansiering från Tillväxtverket. Om detta projekt inte får någon respons från de berörda myndigheterna och Yalla Vårby inte lyckas starta som ett ASF, då kommer det att bevisa att det saknas stöd och intresse i kommunerna för denna fråga. Då är nästan fråga hur man går vidare? Vad mer kan vi göra för att främja socialt företagande i Huddinge och Botkyrka? Om alla är överens om att det finns ett behov av sådana företag och att det är värdefullt att satsa på dem, då är frågan vilka ska göra det och vilken myndighet ska vara där för stöd och handledning när ett ASF är på väg att startas?

- **Dukat bord.** Konceptet innebär ett introducerande möte där blivande företagare med kort varsel kan boka in sig på ett möte där minst två berörda tjänstemän medverkar vid varje möte. Mötena syftar till att få rätt förväntningar på plats i tidigt skede. Tjänsten är kostnadsfri och arbetshypotesen är att båda parter vinner på upplägget. Kommunen genom att dra ner på antalet telefonsamtal spara på tid och resurser. Tjänstemännen lär sig också av varandra.¹³
- **Policy.** I flertalet kommuner har politiken tagit ställning kring att utveckla den sociala ekonomin/det sociala företagandet. Det är viktigt för kommuner att upprätta policy/handlingsplan/riktlinjer gällande ASF för att skapa ett ramverk och ge riktning till ASF-relaterade satsningar.
- **Verktygslåda.** Det är en utmaning att uppmuntra startande av nya arbetsintegrerande sociala företag när det inte finns en tydlig bild av hur man går tillväga. Det är lika viktigt att tydliggöra vilken myndighet gör vad när det gäller ASF, som det är viktigt att få medborgarna att förstå vilka typer av stöd där finns om de funderar på att starta ett ASF. Om några personer kommer spontant till oss, vad säger vi till dem, hur gör vi för att öppna några dörrar till dem? Det är därför en idé att skapa en steg-för-steg guide för hur man startar och driver ett ASF.
- **Hitta glapp och matcha brist.** Det här skulle vara en mer "hands-on" satsning på skapande av nya ASF i våra kommuner. Man skulle kunna koppla ihop olika aktörer, till exempel Nyföretagarcentrum/Coompanion och Näringslivet. Några frågor att utgå ifrån är: Vilka näringsbehov finns det i lokalsamhället, vilken typ av verksamheter skulle våra målgrupper ha nytta av, vilka eldsjälur skulle kunna starta och driva sådana, finns det några lokaler som kommunen eller andra parter kan bidra med, etc.?

Enligt ägaren för Folkes i Huddinge är kökspersonal i brist. Kan vi matcha arbetskraftsbrist med behov i samhället och det som efterfrågas av målgruppen? Till exempel grön odling i samband med restaurang och catering-verksamhet? Då kan myndigheterna stötta genom att hitta lokaler och upphandla tjänster av företaget.

Det här är en bra möjlighet att starta någonting ASF-relaterat i Huddinge kommun. Fördelar med detta är att Folkes redan har finansiella resurser för att initiera en sådan verksamhet men också erfarenhet och lokaler samt handledare som skulle kunna ta

¹² <http://www.naringsliv.se/tidningar/2015-2/energi-miljo/foretagsnyheter/yalla-trappan-nar-framgang-utover-alla-forvantningar/>

¹³ Rapport Socialt Företagande i Botkyrka, s 20

hand om deltagarna. Folkes skulle också kunna vara en potentiell samarbetspartner för andra befintliga och blivande ASF, till exempel Yalla Vårby, som också jobbar med nyanlända och som planerar att starta en catering-verksamhet i Huddinge under våren 2018.

Ett alternativ till är att göra en överskridande samverkan med Arbetsförmedlingen, för att göra en matchning med deras arbetsmarknadsutbildningar. De brukar arrangera starta-eget kurser för arbetslösa som kan resultera i uppstart av ASF. Ett exempel på detta är ASF Bönorna, som startades efter att grundarna gått denna kurs.

Det viktigaste som framgår efter alla diskussioner är att om måluppfyllelsen ska lyckas inom detta uppdrag så förutsätter det att alla berörda myndigheter skapar en gemensam bild av vad som är viktigt att satsa på i våra tre kommuner. Vad är vår vision med uppdraget? Vad är det vi själva vill uppnå? Behöver vi flera ASF och/eller fler arbetsträningsplatser? Vill vi satsa på de ASF vi redan har och utveckla stödet till de som redan är etablerade? Vad är det våra deltagare efterfrågar? Hur ser etableringsmöjligheten ut för nya företag? Hur ställer sig politiker till att ge stöd till ASF?

Om vi kommer överens om att vi ska satsa på ASF, hur når vårt budskap de potentiella grundare och verksamhetsledare av sådana företag? Vilka är våra sociala eldsjälar och hur hittar vi dem? Hur kan alla samverka för att nå dessa mål?

6. Referenser

Rapporter:

Att stödja utan att styra. Tillväxtverket (2012).

Socialt företagande i Botkyrka. Samordningsförbundet Huddinge Botkyrka Salem (2015).

Exempel på insatser med fantastiska resultat. Nationella Nätverket för Samordningsförbund (2016)

Samordning för socialt företagande. ESF-finansierad förstudie mellan fem Samordningsförbund och Coompanion Stockholm (2014)

Starkare tillsammans – arbetsintegrerande sociala företags nätverkande och modeller. Tillväxtverket (2017)

Övriga webbaserade källor:

sofisam.se

coompanion.se

Förslag på Strategi för Näringsliv, Arbetsmarknad och Idéburen sektor. Botkyrka kommun (2017)

Mål & Budget 2017 sid 28 https://www.huddinge.se/globalassets/_gemensamma/styrdokument-overgripande/mal-och-budget/mal-och-budget-2018.pdf

http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/det-arbetsintegrerande-sociala-foretagandet_H5022628

<https://blaeld.org/2017/04/06/ger-regeringen-dubbla-budskap-till-de-sociala-foretagen/>